

Αθήνα, 26 Ιουλίου 2021

Αρ. Πρωτ.: Εξ./551/2021

Προς: Κύριο Χρίστο Δήμα, Υφυπουργό Έρευνας και Τεχνολογίας
Καθηγητή Σ. Αρταβάνη-Τσάκωνα, Πρόεδρο Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας, Τεχνολογίας
και Καινοτομίας

Θέμα: Νέα διαδικασία και καθυστερήσεις στις Αξιολογήσεις Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων

Ως Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ) θα θέλαμε να τονίσουμε ότι η ερευνητική κοινότητα υποστηρίζει διαχρονικά την αξιολόγηση των Ερευνητικών Κέντρων (ΕΚ) και Ινστιτούτων (Ι), η οποία, όπως είναι αυτονόητο, πρέπει να γίνεται εντός των προκαθορισμένων από το νόμο χρονικών πλαισίων. Δεδομένου ότι οι φάκελοι για τις αξιολογήσεις των ΕΚ και Ι για την πενταετία 2013-2017 έχουν κατατεθεί από το 2019 η μακρά καθυστέρηση, που παρατηρείται στη διαδικασία των αξιολογήσεων, βαρύνει αποκλειστικά την πολιτική ηγεσία των εποπτευόμενων φορέων της ΓΓΕΚ. Επιπρόσθετα, όπως **πολλές φορές η ΕΕΕ έχει επισημάνει, δεν έχουν καμία αξία οι αξιολογήσεις αυτές καθαυτές, αν δεν συνοδεύονται από τη συστηματική αξιοποίηση των προτάσεων των αξιολογητών με απώτερο στόχο την προαγωγή των ερευνητικών δραστηριοτήτων και τη βελτίωση της λειτουργίας των ΕΚ/Ι.**

Ειδικότερα, σχετικά με τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις (χωρίς διαβούλευση με την ερευνητική κοινότητα), αλλά και τις προτάσεις που έχουν κατατεθεί για την υλοποίηση των επικείμενων αξιολογήσεων των ΕΚ/Ι, επιθυμούμε να επισημάνουμε τα παρακάτω:

- Η νομοθετική ρύθμιση της αξιολόγησης των Ινστιτούτων ανά τριετία και των ΕΚ ανά πενταετία, είναι ατελέσφορη δυσλειτουργική και ακατανόητη. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει (επιστολή ΕΕΕ, Αρ. Πρωτ. 548/2021) τα Ινστιτούτα υλοποιούν το ερευνητικό και αναπτυξιακό έργο των ΕΚ και, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο (Ν. 4310/2014, όπως ισχύει), διαμορφώνουν το Σχέδιο Δράσης των ΕΚ με τις προτάσεις τους. Επιπλέον, η σχετική προεργασία για τη διαδικασία της αξιολόγησης, σύμφωνα με τη μέχρι σήμερα εμπειρία, απαιτεί εντατική απασχόληση από το σύνολο σχεδόν του προσωπικού των ΕΚ/Ι για όχι ευκαταφρόνητο χρονικό διάστημα. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση τα ΕΚ/Ι θα βρίσκονται σε μία συνεχή διαδικασία αξιολόγησης, ενώ δεν θα υπάρχει και ο απαραίτητος χρόνος για την εφαρμογή των προτάσεων των εκάστοτε αξιολογητών. Να σημειωθεί, επίσης, ότι η τριετία αποτελεί και το ελάχιστο διάστημα που συνήθως διαρκεί ένα ανταγωνιστικό πρόγραμμα (π.χ. ΕΣΠΑ), ενώ πολλά Ευρωπαϊκά προγράμματα έχουν ακόμη μεγαλύτερη διάρκεια. Συνεπώς από τη μία αξιολόγηση στην άλλη δεν θα υπάρχει το ελάχιστο απαιτούμενο χρονικό διάστημα για να αποτυπωθούν τα αποτελέσματα της δραστηριότητας και της ανάπτυξης των Ινστιτούτων. Επομένως, **η αξιολόγηση ΕΚ και Ι θα πρέπει να γίνεται ταυτόχρονα ανά πενταετία.**
- **Οι επιτροπές αξιολόγησης θα πρέπει να συνιστώνται από μέλη που θα προέρχονται αποκλειστικά από το εξωτερικό προς αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.** Θα ήταν σκόπιμο να προτείνονται μέλη των επιτροπών και από τα Ινστιτούτα (ΕΣΙ και το Διευθυντή) ή/και να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη τους, ώστε εκτός από την αποφυγή θεμάτων σύγκρουσης συμφερόντων να εξασφαλίζεται ότι θα καλύπτονται, κατά το δυνατόν, τα θεματικά πεδία των Ινστιτούτων.
- Η πρόταση για συμμετοχή των μελών των επιτροπών αξιολόγησης σε τρεις διαδοχικές αξιολογήσεις των Ινστιτούτων, οι οποίες επιτροπές θα έχουν και συμβουλευτικές αρμοδιότητες, **περισσότερο παραπέμπει στο ρόλο εξωτερικών Επιστημονικών Συμβουλευτικών Επιτροπών (Scientific Advisory Committee, SAC) παρά στο ρόλο επιτροπών αξιολόγησης.** Σημειώνουμε ότι πολλά ΕΚ/Ι έχουν συγκροτήσει Επιστημονικά

Συμβούλια με συμβουλευτική αρμοδιότητα, όπως προβλέπεται και από το νομοθετικό πλαίσιο για την έρευνα, με αποτέλεσμα την επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ αυτών των Συμβουλίων και των Επιτροπών αξιολόγησης.

- Η συγκρότηση διαφορετικών επιτροπών αξιολόγησης για κάθε Ινστιτούτο και για κάθε ΕΚ συνεπάγεται την αναζήτηση και το συντονισμό μεγάλου αριθμού αξιολογητών. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα ένα υψηλό διοικητικό και οικονομικό κόστος και πιθανές επιπλέον καθυστερήσεις. Επίσης, δεν θα είναι δυνατή η «ομογενοποίηση» των αξιολογήσεων και η μεταξύ τους σύγκριση στην περίπτωση θεματικά συναφών Ινστιτούτων. Σε κάθε περίπτωση, **η αξιολόγηση των ΕΚ/Ι αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας, επομένως τα έξοδα των μελών των επιτροπών αυτών θα πρέπει να καλύπτονται αποκλειστικά από την ΓΓΕΚ και όχι από τα ΕΚ/Ι.**
- Στις προτάσεις για τη διαδικασία αξιολόγησης διαφαίνεται σε πολλά σημεία έλλειψη γνώσης της ελληνικής πραγματικότητας και σίγουρα του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη δομή και την λειτουργία των ΕΚ/Ι (π.χ. ερευνητικές ομάδες και επικεφαλής ερευνητικών ομάδων, κατάθεση βιογραφικού του επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας, ανελαστικά έξοδα ανά Ινστιτούτο, κ.α.). Επίσης η προτεινόμενη διαδικασία παρουσιάσεων είναι πολύ δεσμευτική και δεν είναι εφαρμόσιμη σε όλα τα Ινστιτούτα.
- Δεδομένου ότι θέση μας είναι ότι η διαδικασία αξιολόγησης πρέπει να ξεκινήσει το συντομότερο, θα πρέπει να γίνει αμέσως γνωστή στα ΕΚ/Ι η διαδικασία αξιολόγησης και να δοθεί ο κατάλληλος χρόνος προετοιμασίας. Θα πρέπει, οπωσδήποτε να συμπεριληφθούν τα στοιχεία των ετών 2013-2017 που έχουν ήδη κατατεθεί στην ΓΓΕΚ, αλλά και του 2018 ώστε να μην υπάρξει ασυνέχεια στις αξιολογήσεις. Επιπλέον θα πρέπει να υπάρξει πρόνοια αποτύπωσης και αξιολόγησης της υλοποίησης των «υποδείξεων» και προτάσεων της προηγούμενης αξιολόγησης.
- Η επιτροπή αξιολόγησης θα πρέπει να καταθέτει τις προτάσεις της στην ΓΓΕΚ και όχι στο ΕΣΕΤΕΚ, ενώ η διαδικασία αξιολόγησης θεματικά σχετικών Ινστιτούτων με τη συμμετοχή των Προέδρων των επιτροπών αξιολόγησης και του ΕΣΕΤΕΚ σε κλειστή συνεδρίαση δεν παρέχει εγγυήσεις διαφάνειας.
- Τέλος, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει να αφορά στα Ινστιτούτα και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αποτελεί διαδικασία ξεχωριστής αξιολόγησης των Ερευνητών, οι οποίοι αξιολογούνται/κρίνονται με βάση συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο. Η αξιολόγηση ανά Ερευνητή δεν πρέπει να αποτελεί αντικείμενο της επιτροπής αξιολόγησης των Ινστιτούτων.

Επιπλέον, και αυτή η νομοθετική ρύθμιση, όπως και οι προηγούμενες, χαρακτηρίζεται ως εξαιρετικά άτολμη, καθώς περιορίζει την αξιολόγηση, για μία ακόμη φορά, μόνο στα ΕΚ και Ι της ΓΓΕΚ χωρίς να την επεκτείνει και στον υπόλοιπο ερευνητικό ιστό που έχει πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδότηση, ενώ δεν περιέχει προβλέψεις για την αξιολόγηση των υπηρεσιών της ΓΓΕΚ.

Ως ΕΕΕ ζητούμε:

- Την τροποποίηση της πρόσφατα ψηφισθείσας ρύθμισης ώστε η αξιολόγηση των ΕΚ και των Ινστιτούτων να πραγματοποιείται ταυτόχρονα και ανά 5ετία
- Την άμεση γνωστοποίηση της διαδικασίας αξιολόγησης των ΕΚ/Ι και την έναρξή της λαμβάνοντας υπόψη ότι η συγκέντρωση και υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων απαιτεί σημαντικό χρονικό διάστημα
- Την πρόβλεψη για δημοσιοποίηση των αξιολογήσεων των ΕΚ και των Ινστιτούτων, όπως γινόταν αρχικά
- Την αξιολόγηση της ΓΓΕΚ, όπως προβλέπεται από το Ν. 4310/2014
- Την αξιολόγηση του συνόλου του ερευνητικού ιστού της χώρας που εποπτεύεται από άλλα Υπουργεία

Τέλος, επαναλαμβάνουμε για μία ακόμα φορά, ότι είναι δεοντολογικά και λειτουργικά απαραίτητο να υπάρχει διαχωρισμός της αρχής αξιολόγησης από την αρχή χρηματοδότησης. Προτείνουμε ως αρμόδια αρχή για την αξιολόγηση των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων την **Εθνική Αρχή Αξιολόγησης Έρευνας & Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΑΕΑΕ)**, ως μετεξέλιξη της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΕ), με κύρια αποστολή την αξιολόγηση όλων των ΕΚ και των ΑΕΙ, καθώς και την αποτίμηση των ερευνητικών δράσεων και πλαισίων χρηματοδότησης¹.

[¹] <https://www.eee-researchers.gr/theseis-kai-protaseis-tis-eee-gia-ti-diaktyvernisi-tis-ereynas-kai-technologias/>

Αξιότιμε κ. Υφυπουργέ Έρευνας & Τεχνολογίας

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας

Από την μέχρι σήμερα εμπειρία έχει αποδειχθεί ότι η ερευνητική κοινότητα, και όχι η εποπτεύουσα αρχή, είναι αυτή που επιθυμεί και επιζητεί την ουσιαστική αξιολόγηση των ΕΚ/Ι και προσβλέπει στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της.

Η αξιολόγηση των ΕΚ/Ι είναι μια διαδικασία εξαιρετικής σημασίας, αφενός για τον ερευνητικό ιστό αφετέρου για την ερευνητική πολιτική της χώρας. Επομένως, απαιτεί και την ανάλογη σοβαρότητα στην αντιμετώπιση της, πολύ δε περισσότερο όταν επιχειρείται να εισαχθούν νέοι κανονισμοί και ρυθμίσεις. Η στοιχειώδης διαβούλευση και συζήτηση με τους εκπροσώπους της ερευνητικής κοινότητας μπορεί, ακόμα και σήμερα, να συμβάλει στη διαμόρφωση νομοθετικών ρυθμίσεων και κανόνων για τη διεξαγωγή αξιόπιστων αξιολογήσεων των ΕΚ/Ι.

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Η Γενική Γραμματέας

Γεωργία Κ. Τσιροπούλα

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού

Κύριο **Σπυρίδωνα-Άδωνι Γεωργιάδη**, Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, minister.sec@m nec.gr

Καθηγητή **Αθανάσιο Κυριαζή**, Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας, secgenof@gsrt.gr

Κυρία **Νίκη Κεραμέως**, Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, minister@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Ευάγγελο Συρίγο**, Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, depminoffice@minedu.gov.gr

Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, presidents@synodos-ek.gr

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com

Πρόεδρους και Τομείς Έρευνας, Καινοτομίας και Παιδείας Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου: ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 15310 Αγία Παρασκευή. Τηλ. 2106503556, e-mail: mkonstan@bio.demokritos.gr

Γεωργία Κ. Τσιροπούλα: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Λόφος Κουφός, 15236, Πεντέλη, Τηλ. 2108109191, e-mail: georgia@noa.gr